

Sygn. akt IV KZ 44/21

POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie z wniosku **B. M.** o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 10 grudnia 2015 r., sygn. akt II AKa (...),
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 29 listopada 2021 r.,
zażalenia wnioskodawcy
na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2021 r., sygn. akt IV KO 108/21,
o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania z powodu jego
oczywistej bezzasadności

p o s t a n o w i ł

utrzymać zaskarżone postanowienie w mocy.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 października 2021 r., sygn. akt IV KO 108/21, Sąd Najwyższy, odwołując się do przepisu art. 545 § 3 k.p.k. odmówił przyjęcia wniosku B. M. o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 10 grudnia 2015 r., sygn. akt II AKa (...), wobec jego oczywistej bezzasadności. Orzeczenie to zaskarżone zostało zażaleniem wnioskodawcy, w którym zarzucono, że:

- w sprawie nie wyznaczono wnioskodawcy obrońcy z urzędu, a przecież nie można z góry zakładać, iż wniosek jest niezasadny,

- skoro Sąd „powołuje się” w swoim orzeczeniu na powody wznowienia postępowania z urzędu, to winien to postępowanie wznowić,
- powodem wznowienia postępowania powinna być także okoliczność, iż wnioskodawcę skazano na zbyt surową karę, chociaż można było „zastosować łagodniejsze środki”,
- w sprawie istniały niedające się usunąć wątpliwości, których nie rozstrzygnięto na korzyść wnioskodawcy,
- funkcjonariusze policji zmuszali wnioskodawcę „do zeznań” i przekraczali na jego niekorzyść uprawnienia, a nadto każdy ma prawo do adwokata nawet przy zatrzymaniu i kolejnych czynnościach procesowych w toku postępowania przygotowawczego, czego wnioskodawcę pozbawiono.

Do zażalenia dołączono także wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu w celu sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje

Zażalenie jest oczywiście bezzasadne.

W świetle art. 545 § 3 k.p.k. sąd, orzekając jednoosobowo, odmawia przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania, bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność. Sytuacja opisana w przywołanym przepisie zaistniała w rozważanej sprawie. Jak słusznie zauważono w zaskarżonym postanowieniu, Sąd Najwyższy:

- postanowieniem z dnia 22 września 2016 r., IV KO 1/16, oddalił wniosek obrońcy skazanego o wznowienie postępowania,
- postanowieniami z dnia 23 lutego 2017 r., IV KO 3/17, z dnia 27 lipca 2017 r., IV KO 60/17, 19 sierpnia 2020 r., IV KO 60/20, z dnia 28 sierpnia 2020 r., IV KO 59/20, z dnia 8 października 2020 r., IV KO 103/20 i z dnia 29 marca 2021 r., IV KO 37/27

odmówił przyjęcia wniosków skazanego o wznowienie postępowania z powodu ich oczywistej bezzasadności.

Nadto zarządzeniem z dnia 8 lipca 2019 r., IV KO 87/19 odmówiono przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania wobec nieusunięcia braku formalnego pisma.

Wniosek o wznowienie postępowania może być złożony wyłącznie na podstawie przesłanek wynikających z przepisów art. 540, 540a i 540b k.p.k. Dopuszczalne jest także wznowienie postępowania na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. (zaistnienie uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k.), jednak może to nastąpić wyłącznie z urzędu. Oznacza to, że wniosek o wznowienie postępowania nie może opierać się na tych przesłankach, a pismo wnioskodawcy odwołujące się do zaistnienia bezwzględnych przyczyn uchylenia orzeczenia, winno być odczytywane jako sygnalizacja znajdująca oparcie w przepisie art. 9 § 2 k.p.k. W taki sposób odczytano sugestie skarżącego zawarte w jego wniosku o wznowienie postępowania, czemu dano wyraz w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia. Warto zauważyć, iż Sąd Najwyższy nie dostrzegł, by w sprawie zaistniała którakolwiek z tzw. bezwzględnych przyczyn odwoławczych z art. 439 § 1 k.p.k., a procedura karna nie przewiduje możliwości zaskarżenia takiego stanowiska.

Sąd Najwyższy odniósł się w zaskarżonym orzeczeniu do pozostałych argumentów przywoływanych przez wnioskodawcę, trafnie wykazując, że w oczywisty sposób nie mogą one stanowić przesłanek uzasadniających wznowienie postępowania (kwestia przesłuchania wnioskodawcy, jego matki i brata, popełnienia przestępstwa związanego z prowadzonym postępowaniem karnym, braku obrońcy). Oceny trafności omawianego orzeczenia nie mogą zmienić argumenty podniesione w zażaleniu. Należy powtórzyć, że utrzymywanie, iż w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa wymaga ustalenia tej okoliczności prawomocnym wyrokiem skazującym albo innym orzeczeniem, o którym mowa w art. 541 § 1 k.p.k. Istnienie rzekomych niedających się usunąć wątpliwości, których nie rozstrzygnięto na korzyść skazanego, nie stanowi materii wznowieniowej. Podobnie rzecz się ma z możliwością wymierzenia wnioskodawcy łagodniejszej kary (przepis art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k. mówi o obligatoryjnym

nadzwyczajnym złagodzeniu kary, a na taką przesłanką wnioskodawca się nie powołuje). Nie ma skarżący także racji zarzucając, iż bezpodstawnie odmówiono mu wyznaczenia obrońcy z urzędu. Wskazany wcześniej przepis art. 545 § 3 k.p.k. przewiduje przecież możliwość odmowy przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania bez konieczności uzupełnienia braków formalnych, w tym sporządzenia i podpisania wniosku przez adwokata albo radcę prawnego, gdy jego treść przekonuje o oczywistej bezzasadności. Z tego samego powodu za bezprzedmiotowy uznać należało kolejny wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu, dołączony do zażalenia.

Kierując się powyższym orzeczono, jak na wstępie.